

Försäkringskassan: samhällets skyddsnät från första barnet till sista sjukdagen

---

Berättelse

En myndighet som följer dig genom livet

I Sverige finns en myndighet som heter Försäkringskassan. En myndighet är en del av staten med en bestämd uppgift. Försäkringskassans uppgift är att utreda och besluta om ersättning från socialförsäkringen. Socialförsäkringen är ett stort gemensamt system som ger människor pengar i olika situationer i livet – när man får barn, när man är hemma med ett litet barn eller när man blir sjuk och inte kan arbeta. Tanken bakom systemet är att ingen ska stå helt utan inkomst i en svår period. På så sätt finns Försäkringskassan med på olika sätt under nästan hela livet.

Barnbidrag – stöd till familjer

Ett av de mest kända stöden är barnbidraget. Det är ett ekonomiskt stöd till föräldrar som bor med barn i Sverige. Barnbidraget är 1 250 kronor i månaden per barn (2026) och betalas ut senast den 20:e varje månad. En stor fördel är att man oftast inte behöver ansöka – pengarna kommer automatiskt. Barnbidraget gäller för barn under 16 år, men det kan förlängas om barnet fortfarande går i grundskolan. Den som får barnbidrag för minst två barn får dessutom lite extra pengar, som kallas flerbarnstillägg. Summan ökar ju fler barn man har. Barnbidraget berör väldigt många familjer i Sverige.

Föräldrapenning – tid med barnet

Ett annat viktigt stöd är föräldrapenningen. Den betalas till föräldrar som är hemma med sitt barn i stället för att arbeta, söka jobb eller studera. På så sätt kan en förälder vara hemma och ta hand om sitt barn utan att förlora hela sin inkomst. Föräldrarna får 480 dagar per barn att dela på, och vid tvillingar eller flerbarnsfödelse blir dagarna fler (kontrollera det exakta antalet hos Försäkringskassan). De flesta av dagarna, 390 stycken, ger ersättning på så kallad sjukpenningnivå, som beror på din inkomst. De övriga 90 dagarna ger en lägre summa, lägstanivån, som är 180 kronor per dag (2026). En regel som är bra att känna till är att 90 av dagarna på sjukpenningnivå är reserverade för varje förälder (för barn födda 2016 eller senare). Dessa dagar kan inte föras över till den andra föräldern.

Sjukpenning – när man inte kan arbeta

Om man blir sjuk och inte kan arbeta kan man få sjukpenning. Hur mycket man får beror på inkomsten och på hur mycket man jobbar. Grovt räknat brukar sjukpenningen ligga på ungefär 80 procent av inkomsten upp till ett visst tak, men den exakta procenten och taket kan variera, så det är bra att kontrollera den senaste informationen. Om man är anställd är det oftast arbetsgivaren som betalar så kallad sjuklön i början, ungefär de första två veckorna. Därefter kan

Försäkringskassan ta över. De närmare reglerna, till exempel om karens, ändras dock då och då, så även här bör man läsa vad som gäller just nu.

Siffror som ändras

En sak är viktig att komma ihåg när man läser om barnbidrag, föräldrapenning och sjukpenning: beloppen och reglerna ändras ofta, ibland varje år. En siffra som var rätt förra året kanske inte stämmer i år. Därför ska man aldrig lita blint på en gammal uppgift. I stället är det klokt att gå in på Försäkringskassans webbplats och söka på sidan "Aktuella belopp", där de senaste siffrorna alltid finns. För många människor i Sverige är socialförsäkringen ett viktigt skyddsnät – ett system som fångar upp den som hamnar i en svår situation och ger trygghet i vardagen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
myndighet	en del av staten med en bestämd uppgift
utreda	ta reda på fakta innan man fattar ett beslut
ersättning	pengar man får i stället för lön eller som hjälp
socialförsäkring	systemet som ger pengar vid sjukdom, barn med mera
ekonomiskt stöd	hjälp i form av pengar
automatiskt	något som händer av sig själv, utan att man gör något
förlänga	låta något gälla under en längre tid
flerbarnstillägg	extra pengar för den som har minst två barn
reservera	hålla något kvar för en viss person
föra över	flytta något, t.ex. dagar, till en annan person
inkomst	de pengar man tjänar, oftast på sitt arbete
tak	en övre gräns; mer än så får man inte
skyddsnät	ett system som fångar upp den som hamnar i svårigheter

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad är Försäkringskassans huvuduppgift, enligt texten?
  1. Att hjälpa människor att hitta jobb.
  2. Att utreda och besluta om ersättning från socialförsäkringen.
  3. Att ta hand om skolorna i Sverige.
2. Varför säger texten att barnbidraget är enkelt att få?
  1. Man måste söka det varje månad.
  2. Det kommer oftast automatiskt, utan att man behöver ansöka.
  3. Man får det bara om man har minst tre barn.
3. Vad är flerbarnstillägg?
  1. Extra pengar för den som har minst två barn.
  2. Pengar man får en gång när barnet föds.
  3. En rabatt på maten i affären.
4. Vad betyder det att 90 dagar är "reserverade" för varje förälder?
  1. Att de dagarna måste tas ut på en gång.
  2. Att de dagarna hör till en förälder och inte kan föras över till den andra.
  3. Att de dagarna kan ges bort till vem som helst.
5. Vad betyder ordet "skyddsnet" i texten?
  1. Ett nät som man fångar fisk med.
  2. Ett system som fångar upp den som hamnar i en svår situation.
  3. En försäkring man tecknar på banken.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Barnbidraget betalas ut senast den 20:e varje månad.
  2. Vid tvillingar får föräldrarna fler föräldradagar.
  3. Alla familjer i Sverige har exakt lika många barn.
7. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Sjukpenning är exakt 80 procent av inkomsten för alla.
  2. Barnbidraget gäller för barn under 16 år, men kan förlängas om barnet fortfarande går i grundskolan.
  3. Försäkringskassan är den största myndigheten i Sverige.
8. Förklara med egna ord varför texten råder dig att söka på sidan "Aktuella belopp".
9. Texten använder uttryck som "grovt räknat", "ungefär" och "kan variera" när den skriver om sjukpenningen. Vad vill texten visa med sådana ord, och varför är det klokt att skriva så?

10. Varför kan man säga att Försäkringskassan “följer dig genom livet”? Svara med stöd i texten.
11. Texten kallar socialförsäkringen ett “skyddsnät”. Vad tror du att texten vill säga med den bilden?
12. Förklara skillnaden mellan barnbidrag och föräldrapenning, så som texten beskriver dem.

Facit

1. 1. Att utreda och besluta om ersättning från socialförsäkringen.
2. 1. Det kommer oftast automatiskt, utan att man behöver ansöka.
3. 1. Extra pengar för den som har minst två barn.
4. 1. Att de dagarna hör till en förälder och inte kan föras över till den andra.
5. 1. Ett system som fångar upp den som hamnar i en svår situation.
6. 1. ja b) ja (vid tvillingar eller flerbarnsfödelse blir dagarna fler) c) det står inte i texten
7. 1. nej (texten säger “ungefär 80 procent” och att procent och tak kan variera) b) ja (för barn under 16 år, kan förlängas om barnet går kvar i grundskolan) c) det står inte i texten
8. Exempel på svar: Beloppen och reglerna ändras ofta, ibland varje år. På sidan “Aktuella belopp” finns alltid de senaste siffrorna, så man slipper räkna med en gammal uppgift som inte längre stämmer.
9. Exempel på svar: Texten vill visa att summan inte är exakt likadan för alla och kan ändras. Det är klokt att skriva så för att vara ärlig och inte ge en exakt siffra som kanske inte stämmer för läsaren.
10. Exempel på svar: Försäkringskassan ger stöd i olika skeden av livet – när man får barn (barnbidrag), när man är hemma med ett litet barn (föräldrapenning) och när man blir sjuk (sjukpenning). Därför finns myndigheten med på olika sätt under nästan hela livet.
11. Exempel på svar: Ett skyddsnät fångar upp den som faller. Texten menar att socialförsäkringen ger trygghet och hjälp så att ingen ska stå helt utan pengar i en svår situation.
12. Exempel på svar: Barnbidrag är pengar som föräldrar får varje månad bara för att de bor med barn i Sverige, och det kommer automatiskt. Föräldrapenning är pengar man får för att kunna vara hemma med sitt barn i stället för att arbeta, och den bygger på ett antal dagar som föräldrarna delar på.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten lämpar sig för arbete med samhälle, välfärd och vardagsekonomi. Tema: hur socialförsäkringen ger stöd i olika skeden av livet och hur man markerar osäkerhet i språket. Flera frågor (8, 9, 10, 11, 12) kräver inferens och att eleven väger samman olika delar av texten. Lyft gärna hur texten skiljer på fasta fakta (att barnbidrag finns, att det betalas senast den 20:e) och uppgifter som ändras eller bör kontrolleras (exakta belopp, procentsats för sjukpenning, antal extra dagar vid tvillingar). Påminn om att alla siffror bör kontrolleras på Försäkringskassans sida "Aktuella belopp". Bra utgångspunkt för att jämföra med hur stöd till familjer och sjuka fungerar i elevernas egna länder.

Diskussionsfrågor

- Finns det ett system som liknar den svenska socialförsäkringen där du kommer ifrån? Vad heter det och hur fungerar det?
- Texten säger att ingen ska stå helt utan inkomst i en svår period. Varför tror du att ett samhälle väljer att ha ett sådant system, och vad kan det betyda för enskilda familjer?
- Föräldradagarna kan delas mellan föräldrarna, men en del är reserverade för varje förälder. Vad tycker du om en sådan regel? Tänk på både fördelar och nackdelar.
- Exakta belopp och regler ändras ofta. Varför är det viktigt att kunna hitta och kontrollera aktuell information själv, och hur kan man tänka källkritiskt kring siffror man ser på nätet?
- **Skriv (6–8 meningar):** Skriv en kort text om en situation i livet då en person eller familj kan behöva stöd från samhället. Förklara vad som har hänt, vilken sorts hjälp som skulle behövas och varför ett sådant stöd kan vara viktigt.

Källor och faktagranskning

- Försäkringskassan – Barnbidrag och flerbarnstillägg, så funkar det: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/barnbidrag-och-flerbarnstillagg>
- Försäkringskassan – Föräldrapenning: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/foraldrapenning>
- Försäkringskassan – Ersättning när du är sjuk (sjukpenning): <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/sjuk-eller-skadad/ersattning-nar-du-ar-sjuk-eller-skadad-sjukpenning>
- Försäkringskassan – Aktuella belopp: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/e-tjanster-blanketter-och-informationsmaterial/aktuella-belopp>

Faktagranskad mot Försäkringskassans egna sidor i juni 2026. Nyckelfakta: Försäkringskassan är en svensk statlig myndighet som utreder och beslutar om ersättning från socialförsäkringen, till exempel sjukpenning, barnbidrag och föräldrapenning. Barnbidrag är ett ekonomiskt stöd till föräldrar som bor med barn i Sverige; det är 1 250 kronor i månaden per barn (oförändrat sedan 2018) och betalas oftast ut automatiskt, senast den 20:e varje månad, för barn under 16 år (kan förlängas om barnet fortfarande går i grundskolan). Flerbarnstillägg är extra pengar för den som får barnbidrag för minst två barn, och summan ökar ju fler barn man har. Föräldrapenning betalas till föräldrar som är hemma med sitt barn i stället för att till exempel arbeta eller studera, och är 480 dagar per barn att dela på (fler dagar vid tvilling- eller flerbarnsfödelse). Av de 480 dagarna är 390 på sjukpenningnivå (beror på inkomsten, baserat på SGI) och 90 på lägstanivå, där lägstanivån är 180 kronor per dag (2026). 90 dagar på sjukpenningnivå är reserverade för varje förälder och kan inte föras över till den andra (för barn födda 2016 eller senare). Sjukpenning kan man få om man inte kan arbeta för att man är sjuk, och hur mycket beror på inkomsten och hur mycket man jobbar – grovt räknat omkring 80 procent av inkomsten upp till ett tak. Som anställd betalar ofta arbetsgivaren sjuklönen i början av en sjukperiod (omkring de första två veckorna), och Försäkringskassan kan ta över med sjukpenning därefter. OSÄKERHET/MYTER (markerade försiktigt i texterna): Exakta belopp (barnbidrag, lägstanivå, högsta sjukpenningnivå, prisbasbelopp) ändras ofta – siffrorna anges därför alltid med årtal, och eleven hänvisas till Försäkringskassans sida "Aktuella belopp" för det senaste. Flerbarnstilläggets exakta kronbelopp per antal barn bör verifieras mot Försäkringskassan vid publicering (uppgifter i andrahandskällor varierar). Sjukpenning anges ungefärligt som "cirka 80 procent av inkomsten upp till ett tak" – exakt procentsats, omräkningsfaktor och tak kan variera.

Reglerna om karensavdrag och dag-för-dag vid sjukdom, gränsen för när arbetsgivarens sjuklön övergår till Försäkringskassans sjukpenning, samt antalet extra föräldradagar vid tvilling-/flerbarnsfödelse, bör kontrolleras mot aktuell källa innan de skrivs ut exakt. Texterna säger inte "alla" om människor, utan använder "många", "i Sverige" och "det är vanligt att".

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.